

SPRÁVY A RECENZIE

Laudatio k jubileu P. Jána Ďuricu SJ

Kňaz, jezuita a vysokoškolský pedagóg Ján Ďurica a predovšetkým človek s veľkým milujúcim srdcom sa narodil 30. júna 1943 v Hriňovej, v krásnom kraji pod Poľanou v okrese Detva. Je synom roľníka a ľudového umelca Ondreja Ďuricu a Pavliny rod. Malčekovej. Už spomenutý dátum jeho narodenia nám zaujímavým spôsobom naznačuje jeho životný príbeh, je to totiž predvečer sviatku svätého Ignáca z Loyoly, zakladateľa rehole jezuitov, ktorej je páter Ján verným členom.

Základnú školu navštevoval v rodisku, strednú školu vo Zvolene, kde v r. 1960 zmaturoval. Po úspešnom prijatí do kňazského seminára v Bratislave, študoval v rokoch 1961-1966 teológiu a filozofiu na teologickej fakulte v Bratislave. Tu bol vysvätený za kňaza dňa 5. júna 1966. Po vysviacke pôsobil ako kaplán vo Vrútkach, no čoskoro musel nastúpiť na vojenskú základnú službu (1966-1968). Po nej bol určený za kaplána v Krupine.

V r. 1971 mu predstaviteľia komunistického režimu odňali štátny súhlas na vykonávanie duchovnej činnosti. Zakázali mu verejne pôsobiť ako kňaz, pretože verne a horlivo vykonával to čo je v podstate kňazského poslania a povolania: s láskou vyučoval deti náboženstvo, organizoval duchovné cvičenia a rozširoval náboženskú literatúru, ktorej bol počas komunistickej diktatúry radikálny nedostatok. Dokonca ho odsúdili na osem mesiacov väzenia. Trest si odpykal nútenou prácou ako kurič v Prievidzi a Martine. Po amnestii v roku 1973 pôsobil ako správca farnosti v Nepochoch-Príbovcich, od r. 1977 v Turanoch nad Váhom, a od r. 1980 vo Vrútkach. Do tajne pôsobiacej rehole Spoločnosti Ježišovej vstúpil 22. apríla 1978 v Novej Lehote. Slávnostné sľuby zložil 2. februára 1988 vo Vrútkach. Ako jezuita si doplnil štúdium teológie a v r. 1992 získal licenciát na Pápežskej teologickej fakulte vo Varšave; pričom len skromne podotknem, že páter Ján sa dodnes venuje štúdiu a prehlbovaniu už aj tak značných znalostí z teológie a najmä z bibliatiky.

Po páde neľudského komunistického režimu v roku 1989, ho v januári 1990 vymenovali za prorektora Kňazského seminára sv. Cyrila a Metoda v Bratislave, no už v septembri ho biskup Rudolf Baláž poveril spravovaním farnosti v Banskej Bystrici-Radvani a zároveň vedením hnutia Neokatechumenátnej cesty v evanjelizácii diecézy a prednáškami z biblických vied v Kňazskom seminári sv. Františka Xaverského v Slovenskej Lupči, ktorý bol od r. 1993 detašovaným inštitútom Rímskokatolíckej cyrilometodskej bohosloveckej fakulty UK v Bratislave so sídlom v Baďáne. Charakteristickou črtou pátra Jána vždy bola a je verná jezuitská poslušnosť predstaveným či už diecéznym alebo rehoľným a páter Ján „tradične“ v jezuitskej vernosti poslúchol. Počas svojho pôsobenia duchovne pozdvihol farnosť v Radvani. Na fare sa tiež v tom čase konali pracovné stretnutia, ktoré vyústili do založenia rádia Mária (1993), dnes je to rádio Lumen a začal pracovať na svojom životnom projekte redigovania prekladu Jeruzalemskej Biblie do slovenčiny, ktoré pripravil kňaz Anton Botek.

Už v tomto období začal vypomáhať s prednáškami z pastorálnej teológie a liturgiky na znovuobnovenom Teologickom inštitúte sv. Alojza (Aloisianum) v Bratislave, ktorý je dnes Teologickou fakultou Trnavskej univerzity. V

Od školského roku 1997/98 pokračoval na už Teologickej fakulte Trnavskej univerzity (Aloisianum) v Bratislave, prednášať, to čo bolo roky jeho srdcovou záležitosťou: Sväté Písmo a konkrétne Starý zákon; učiteľský pôsobil aj na Pedagogickej fakulte Trnavskej univerzity. Od roku 2012 prijal určenie stať sa šéfredaktorom mesačníka Posol Božského Srdca Ježišovho. Počas troch rokov bol na základe určenia provinciála slovenskej provincie rehole jezuitov špirituálom scholastikov. Išlo o veľmi zodpovednú úlohu vnútornej formácie mladých jezuitov a páter Ján sa jej ujal veľmi zodpovedne – o čom sám môžem z vlastnej skúsenosti svedčiť. Potom mu provinciál zveril ďalšiu nemenej dôležitú úlohu: bol menovaný za superiora, predstaveného Domu Spoločnosti Ježišovej „Loyola“ v Ivánke pri Dunaji, kde sa

nachádzal seniorát rehole. Tu dožívali svoj život starší a chorí spolubratia, ktorým sa páter Ján venoval s veľkou bratskou láskou. V rokoch 2009-2011 mu páter provinciál k týmto všetkým úlohám ďalšie: stal sa riaditeľom tamjšieho centra spirituality Loyola. Ako som spomenul vyššie, páter Ján sa rád vzdelával a po obhájení práce a získaní titulu licenciát posvätnéj teológie, pokračoval v štúdiu a v roku 2007 obhájil doktorát v katolíckej teológii, so špecializáciou na mariológiu, na Teologickej fakulte Trnavskej univerzity. Táto práca bola publikovaná tlačou s názvom Mária – Hviezda novej evanjelizácie.

Trnavská univerzita ocenila jeho učiteľské pôsobenie tým, že mu v roku 2010 udelila cenu Martina Palkoviča, ktorá sa udeľuje za vynikajúce pedagogické pôsobenie. Mesto Vrútky mu udelilo cenu primátora mesta a jeho rodné mesto Hriňová mu v roku 2013 udelilo čestné občianstvo.

V roku 2013 sa jeho priatelia a bývalí žiaci spojili v snahe osláviť 70. rokov Pátra Jána a Jozef M. Rydlo zostavil slávnostný zborník prác pri tejto príležitosti. Úctyhodný počet publikujúcich ukázal aký veľký kus práce na Božej roli páter Ján za tie roky vykonal.

Jeho celoživotným vedeckým nasadením a priam životnou láskou bolo a zostáva Sväté Písmo. Prednášky, štúdie a najmä viacročná editorská a redakčná práca na príprave vydania prekladu celého Svätého Písma, ktoré pripravil, ako som spomenul vyššie prelät Ján Botek. Vtedajší sv. otec pápež Benedikt XVI osobne dostal tento slovenský preklad a s pápežovým schválením zaslal substitút štátneho sekretára ďakovný list, v ktorom vysoko ocenil životné rehoľné a vedecké nasadenie Pátra Jána Ďuricu. Spomením tiež, že počas svojej pastoračnej a pedagogickej činnosti sa dlhodobo venoval aj vedeckému výskumu psychotroniky.

V spolupráci s inými publikoval od r. 1969 celý rad prekladov i pôvodných samizdatových príručiek náboženskej a teologickej povahy. Zo samizdatov treba spomenúť: Úvod do liturgiky, Na križovatke života, Cieľ a cesta, preklad Ch. Lubichovej: Dokáž stratit'. V rokoch 1974-1975 spolupracoval na úprave biblických prednášok Jozefa Ondreja Markuša: O Mojžišovi, Desatoro, O Samsonovi a Nehemiášovi.

V spolupráci s R. Balážom preložil z poľštiny katechizmus V Kristovi sme Božím ľudom; spolu pripravili aj katechizmus Na križovatke života a preklad častí katechizmu od Richarda Greisigera Tvoje miesto na zemi. Toto dielo vyšlo tlačou ako Mladý človek, kam? (Trnava 1994) a Cieľ a cesta (Trnava 1995). V r 1998 vydal v Bratislave preklad diela Komentáre a marginálie Jeruzalemskej Bib-

lie v Pentateuchu. Spolupracoval aj na preklade M. Doneya: Ako k nám prišla Biblia (Banská Bystrica 1998). Do zborníka medzinárodnej vedeckej konferencie O jazyku Biblie a jej prekladaní do slovenčiny a iných slovanských jazykov prispel štúdiou Žalmy - modlitbové kompendium Písma (Bratislava 1997). Prispieval tiež štúdiami a recenziami teologických diel do periodík Katolíckej noviny, Učiteľské noviny, Slovenský jazyk a literatúra v škole, Duchovný pastier a iných.

Celkovo páter Ján publikoval 7 vedeckých a odborných monografií, 4 vysokoškolské učebnice, 6 učebných textov, 25 vedeckých a odborných štúdií, redakčných a zostavovateľských prác bolo za tie roky 17 a vyše 75 rôznych formačne zameraných článkov.

Po ukončení svojho pedagogického pôsobenia na Teologickej fakulte pôsobí dodnes v jezuitskej vernosti v Komunitě Kolégia Najsvätejšieho Spasiteľa v Bratislave ako redaktor jezuitského mesačníka Posol a zároveň aktívne pôsobí v rádiu Mária, kde slúžieva sväté omše a tiež pravidelne prispieva formačnými prednáškami a ako špirituál komunity jezuitov. Až dodnes s veľkou radosťou aktívne pôsobí ako člen Neokatechumenálneho hnutia.

Som rád, že môžem predniesť toto laudatio na oslávenca doktora teológie, emeritného vyučujúceho na Trnavskej univerzite, verného kňaza a milého spolubrata pátra Jána Ďuricu. Spoločný život v tej istej komunite mi, ako mladšiemu spolubratovi, dáva vidieť jeho pokoru, skromnosť, poslušnosť, vždy ochotu pomôcť a najmä radosť z kňazského a rehoľného života.

Milý Janko, vďaka za Tvoj životný príklad a modlitbu za nás!

Miloš Lichner

<https://doi.org/10.31577/SlavSlov.2023.1.10>

Doc. PhDr. Dezider Kollár, CSc., už nie je medzi nami

*„...sme tu na to,
by zvolili sme si spôsob, čo by nám pristalo,
a aby sme vymeraný nám čas dôstojne prežili,
by náš život bol plánov nášho tvorcu ozdobou.“*

D. K. Horehronský

Dňa 4. novembra 2022 vo veku nedožitých 92 rokov nás navždy opustil náš kolega a priateľ doc. PhDr. Dezider Kollár, CSc., vzácný človek, vý-